

ANFALLSSPEL

De individuella grunderna

Det offensiva spelet bör bygga på intränade mönster över hela planen samt på spelarnas individuella förmåga att improvisera, att läsa spelet och lösa de olika spelsituationerna efter sin egen bedömning.

Därför bygger anfallsspelet mycket på den individuella skicklighet spelarna har i bandyns grunder: skridskoåkning, passningsspel, bollbehandling med dribblingar samt skott. Detta är färdigheter som skall användas i lagspelet beroende på de olika situationer som kan uppstå under en bandymatch.

Passningsspel

Det är passningsspelet som bestämmer spelets tempo och karaktär. En match med många passningar spelas mestadels i ett högt tempo eftersom en passning gör spelet mycket snabbare än om bollen transporteras av en snabb spelare. Ett bra fungerande passningsspel är en av grundpelarna i ett lags anfallsspel och ett viktigt vapen för att skapa numerära överlägen i olika spelsituationer.

Passningen är den spelmässigt förbindande länken av spelet mellan spelarna. Den måste spelas så att medspelaren lätt kan ta emot den utan balans- eller fartförlust. Om passningsspelet skall fungera effektivt måste passningarna ske så oannonserat som möjligt och kunna levereras mitt i en sväng, i ett skär eller en dribbling. Ofta krävs det också av bollhållaren att kunna leverera ett kontrollerat *flippass* till någon av sina medspelare för att övervinna hinder i form av klubbor och annat utefter isen.

Spelaren som skall ta emot passningen måste också på sitt sätt bidra till säkerheten i spelet. Detta gör han bl a genom att ha klubban i isen och på så sätt visa var han vill ha passningen. Att ha ögonkontakt med leverantören är också en fördel.

Skridskoåkning

Spelet utan boll förutsätter en aktiv skridskoåkning av medspelarna. Fartökningar och ändringar av åkriktning är de effektivaste sätten att komma i en fri position.

När en spelare i fri position tagit emot bollen gäller det att snabbt förflytta sig till en ny position eftersom han kan räkna med att motståndarna angriper honom omedelbart. I denna situation har bollhållaren mycket liten tid till överblick av spelet och därför måste han samtidigt som passningen spelas till honom bilda sig en uppfattning över situationen för att bedöma vidare spelmöjligheter.

En bra skridskoåkare kan snabbt ändra fart och riktning utan att förlora i balans, hastighet och överblick av spelet.

Bollbehandling och dribbling

I ett så snabbt spel som bandy är det viktigt att kunna behärska boll och klubba för att ta till vara passningar och målchanser på ett effektivt sätt. För att kunna behandla bollen på ett bra sätt är det viktigt att man har en bra känsla i handlederna.

Spelaren skall kunna se och känna bollen vid klubbladet utan att ständigt behöva titta ner på den. Om man inte behöver koncentrera sig på bollen så får man mer tid till att iaktta spelarna omkring sig och man kan bättre avgöra vad man skall göra med bollen. Denna förmåga att kunna ha fullständig bollkontroll och samtidigt kunna se flera saker runt omkring kallas för *split vision* och är en viktig detalj i det individuella anfallsspelet.

Genom att dribbla och finta vill man försöka få motståndaren ur balans och få honom att tveka. Finta kan man göra både med kroppen och klubban samt genom att variera fart och åkriktning.

Dribblingar är ett längre moment än den enskilda finten och används tillsammans med en intensiv skridskoåkning för att med bollen under kontroll komma förbi en eller flera motståndare. Genom att på så sätt ta sig förbi sin bevakare skapar man en ny spelyta och således utrymme för en ny passning eller ett skott på mål.

Skott

Eftersom bandy går ut på att göra mål så är naturligtvis skottet ett av de viktigaste momenten inom bandyn. De flesta skott som skjuts mot mål är avsedda som målskott, det vill säga att de skjuts med avsikt att resultera i mål.

För att skottet skall bli framgångsrikt skall det vara avlossat med precision och styrka samt vara överraskande. Det är aldrig fel att skjuta eftersom skott alltid skapar nya möjligheter i form av styrningar eller returer.

Det har framför allt under de senaste åren blivit allt vanligare att lag tar "hem" sina spelare i defensiven. Detta medför att det blir väldigt trångt utanför straffområdet och målvakten är ofta skyddad av med- och motspelare. Skott i dessa lägen gör det ofta svårt för målvakten.

Anfallsspelets olika faser

Liksom i de flesta lagbollssporter finns det även i bandyn ett motsatsförhållande mellan anfall och försvar. I anfallsspelet gäller det att skapa ytor för att vinna tid och därmed göra situationen svårare för motståndarna.

Försvarsspelet å sin sida bygger på att krympa ytorna och få motståndarna dit man vill och att de helst kommer i tidsnöd.

Anfallsspelet startar när det egna laget erövrar bollen oavsett var det än sker på banan. Anfall kan således startas från både *bakplan*, mitten och högt upp på motståndarnas planhalva.

Spelet i bakplan

Start av anfall sker antingen via målvakt eller att någon spelare erövrat bollen. Den spelare som erövrar bollen i bakplan skall som första uppgift och fortast möjligt gå till anfall för att utnyttja den korta tid som finns innan motståndarlaget hunnit omgruppera till försvarsspel. Spelaren som erövrar bollen måste alltså snabbt bedöma om han själv skall åka med bollen eller spela en kort eller passning.

Som första uppspelsalternativ bör man sträva efter ett långt djupledspass som passerar flera motståndare. Om det inte finns några öppningar för en sådan passning bör man övergå till ett kortare passningsalternativ, gärna till en spelare i rörelse.

Ett ytterligare uppspelsalternativ är att den som erövrat bollen på egen hand driver bollen upp i banan. Det kan ibland medföra att man måste dribbla av en motståndare för att skapa ett bättre läge för uppspel. Spelet i bakplan kräver dock att man vårdar bollen väl eftersom man är mycket sårbar om man tappar bollen i detta läge.

Ansvar för uppbyggnaden av spelet är delat mellan bollhållaren och spelarna utan boll. Spelarna utan boll måste läsa spelet och agera därefter genom att göra sig spelbara enligt de *igångsättningar* som laget använder eller enligt den egna intuitionsförmågan. Uppspelssituationen kräver snabba beslut och ett bestämt agerande där det gäller att omedelbart reagera på de uppkomna förändringarna i spelet.

Många lag vänder idag spelet i bakplan via back eller libero, dels för att få motståndarna i rörelse och dels för att hitta nya spelytor i djupled.

Överlämningsspel används flitigt för att "luckra upp" motståndarnas försvarsspel. Det är viktigt att dessa överlämningar görs på rätt sätt, så att bollmottagaren är "*hotande*" när han eller hon får bollen. En hel del lag

använder också långa utkast från målvakten eller långa lyror som variation och för att trycka tillbaka motståndarna.

Spelet i mittplan

Anfallsspelet i mittplan kan dels ske genom bolltransporter eller passningar från bakplan dels genom att man bryter motståndarnas anfall i mittplan för att starta eget anfall.

Spelet i mittplan karaktäriseras av rörlighet, platsväxlingar, överlämningar, vändpass ut i "*korridorerna*", passningar framåt och bakåt samt "flippar" framåt på attackerande spelare, företrädesvis på ytorna bakom deras backlinje. Detta skapar rörelse på motståndarna och får dem att röra sig i sidled vilket innebär att de lättare då kan bli sårbara.

Spelet i mittplan går ut på att skapa möjligheter att på ett effektivt sätt kunna *avsluta anfallen* i sista tredjedelen av banan. Man bör eftersträva anfallskombinationer som är byggda på bredd, djup och rörlighet för att finna fria ytor.

Om man lyckas bryta en passning eller ta bollen från en motståndare i mittplan så skapar man ett gynnsamt läge för ett motanfall. Det gäller att spelarna reagerar blixtnabbt och skapar en omedelbar *spelvändning* så att man kan utnyttja den fördel man får medan motståndarna ställer om sig från anfall till försvar.

Spelet sista delen

Genom ett aggressivt försvarsspel (*forechecking*) kan bollen ibland återerövras redan högt upp i banan. Det gäller då för den spelare som lyckas erövra bollen att snabbt försöka passa till en medspelare i bättre position eller att själv avsluta så att man hinner utnyttja den korta tid som finns innan motståndarna hinner gruppera om.

Spelet sista delen av banan kännetecknas av *djupledsspel* på felvänd eller sidledsåkande spelare som därmed får motståndarna stillastående eller i rörelse ut mot en kant. En passning tillbaka på *rättvänd* spelare i fart i nästa skede kan därefter vara ett stort hot genom ett eget genombrott eller en passning till tredje man. Andra inslag är vändpassning ut i "*korridoren*" för att ta sig runt ett samlat försvar och komma ner på kortlinjen, små "flippar", *instick* i motståndarförsvaret och naturligtvis skott utifrån.

Viktiga detaljer i anfallsspelet

Spelet utan boll

I den moderna bandyn har rörligheten hos spelarna en stor betydelse. Därmed menas att man vaksamt uppfattar spelsituationernas växlingar och att man rör sig och agerar därefter.

Grundregeln för all passningstaktik är att när det egna laget har bollen så skall medspelarna röra sig till fria ytor för att göra sig *spelbara*. Dock är det också viktigt att kunna spela på markerade spelare för att få motståndarna stillastående eller i rörelse framåt/sidled. Lagets effektivitet beror i hög grad på de övriga spelarnas rörlighet och aktivitet i spelet utan boll.

Genom att ständigt röra sig till fria ytor kan medspelarna underlätta för bollhållaren att leverera en passning. Det gäller för mottagaren att åka på "rätt" sätt. Man kan med fördel åka i en sväng för att ha ögonkontakt med bollhållaren och vara spelbar under så lång tid som möjligt.

Spelvändningar

Vi känner idag väl till vad som menas med en spelvändning och att den sker på olika ställen på banan. Att det är ett ofta återkommande moment i dagens bandy visar det faktum att det under en vanlig elitmatch förekommer ett hundratal spelvändningar. En effektiv spelvändning går ut på att snabbt ställa om från försvarsspel till anfallsspel eller tvärt om.

Ju snabbare man kan få spelarna att samarbeta i en offensiv spelvändning, desto större chans är det att komma till ett effektivt avslut. Målet är att utnyttja den korta tid det tar för det andra laget att ställa om till försvarsspel.

Många mål i bandyn tillverkas väldigt kort tid efter det att laget erövrat bollen. Ju snabbare spelvändning desto större chans till mål. Ett av de viktigaste momenten i anfallsspelet är alltså att förkorta den tid det tar att ställa om från försvar till anfall. Detta rör sig om tidsperioder ner mot ett antal sekunder och målsättningen skall vara att "vinna" minst en spelare med varje passning.

Ser vi till de situationer som uppstår i spelet så ska bollhållaren helst spelvända med ett eller två tillslag just för att minska tiden för motståndarna att hinna formera sig i sina försvarspositioner. Efter spelvändningen är det viktigt att bollhållaren snabbt följer med upp i anfallet för att kunna utnyttjas som spelalternativ för det anfallande laget.

En annan faktor som påskyndar spelvändningen är att direkt starta anfallet från det läge där laget vinner bollen. Undvik om möjligt att spela bollen bakåt!

Bredd och djup

En förutsättning för att kunna skapa egna spelytor och använda sig av triangelspel är att hålla bredd och djup i spelet. Detta åstadkommer man lättast genom stor rörlighet bland spelarna. För icke bollhållare är det dessutom av största vikt att inte hamna i "*passningsskugga*" utan i stället röra sig ur detta område för att bli spelbar.

Ett bra exempel på bredd och djup hittar man i igångsättningen när den ene yttermittfältaren går i sväng i korridoren på *bollsidan* medan topparna/toppen håller tillbaka motståndarnas backlinje.

Även i spelet från mittplan och framåt är det viktigt att hålla bredd och djup. Minst en spelare (topp, mittfältare eller ytterhalv) bör hålla bredd på den kant som är längst ifrån bollen.

Säkert anfallsspel

Eftersom många mål görs av tillfälligheter eller uppstår av individuella misstag gäller det att spela enkelt. Ett disciplinerat anfallsspel är ett av de absolut svåraste spelmomenten när det gäller bandy.

Försök att så snabbt som möjligt spela eller kasta upp bollen från bakplan med enkla och raka uppspel/utkast. *Säkra* alltid bollhållaren och undvik svåra passningar i eget försvarsområde. Vid stressat läge är det normalt bäst att lyfta iväg bollen på djupet.

Från mittplan och framåt är det viktigt att inte tappa bort bollen till motståndarna. Dribbla inta mot samlat försvar och undvik att passa bollen i sidled. Försök i stället att spela bollen i djupled, både framåt och bakåt, om inte situationen är under kontroll.

När spelare kommer ner på kortlinjen är det viktigt att passningar in mot målet är så säkra som möjligt. Chansa aldrig med en passning från kortlinjen till spelare framför mål eller till motståndarnas målvakt. Felpass innebär oftast *kontring* och målchans för motståndarna!

Försök att komma till snabba avslut och undvik det överkonstruktiva spelet – det ökar bara risken att öppna sig för kontringar bakåt.

Urvändningar

Ett viktigt moment i dagens moderna bandy är att skapa ytor och tid för det egna laget. Detta gäller framför allt när motståndarna är samlade.

Ett sätt att uppnå detta är att bollhållaren går på diagonalen eller går rakt fram men då viker av framför försvararna med bollkontroll. Målsättningen är här att

samla flera motståndare på samma yta. En fördel är då också om bollhållaren drar ned på farten för att få motståndarna stillastående eller med låg fart. Om bollhållaren i nästa skede ”*droppar*” bollen med djup bakåt på en rättvänd medspelare i hög fart som har motsatt diagonala åkning kan denne erhålla både tid och spelyta i nästa skede. Mottagaren kan då själv välja att utmana på egen hand eller passa/flippa bollen vidare till en medspelare.

När ovanstående moment görs är det en fördel om många medspelare finns bakom bollhållaren, i och med att detta minskar risktagandet. För att ”*söndra*” motståndarlaget kan det egna laget behöva göra flera urvändningar i ett anfallsförsök.